

Sygn. akt II CK 402/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Bronisław Czech

SSN Maria Grzelka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Z. K.

przeciwko M. W., O. K. i T. Z.

o zadośćuczynienie i rentę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 3 lutego 2005 r.,

kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 11 marca 2004 r., sygn. akt III Ca (...),

uchyla zaskarżony wyrok w punktach 1 (pierwszym) i 4 (czwartym) i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy z K. wyrokiem z dnia 8 grudnia 2003 r. zasądził od pozwanych M. W., T. Z. i O. K. solidarnie na rzecz powoda Z. K. kwotę 15.000 złotych tytułem zadośćuczynienia oraz ustalił, że pozwani ponoszą solidarnie odpowiedzialność za

szkody mogące powstać w przyszłości w następstwie pobicia powoda w dniu 11 marca 1999 r.

W wyniku apelacji pozwanego T. Z. Sąd Okręgowy w Ł. zaskarżonym wyrokiem zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że uchylił rozstrzygnięcie o ustaleniu odpowiedzialności na przyszłość, natomiast dalej idącą apelację oddalił. Sąd Okręgowy stwierdził, że powód nie domagał się ustalenia odpowiedzialności pozwanych na przyszłość w związku z czym orzekanie w tym przedmiocie przez Sąd pierwszej instancji miało charakter czynności z urzędu przewidzianej w art. 321 § 2 k.p.c. Wobec tego, że - zdaniem Sądu Okręgowego - materiał dowodowy zebrany w sprawie nie dawał podstaw do przyjęcia, iż w związku ze zdarzeniem w dniu 11 marca 1999 r. stan zdrowia powoda może ulec pogorszeniu, zaś ustalenia co do zachowania przez powoda dotychczasowej zdolności do pracy zarobkowej były prawidłowe, brak było podstaw do pozytywnego orzekania Sądu Rejonowego w tym zakresie.

W kasacji powód zarzucił powyższemu wyrokowi naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 i art. 325 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez sprzeczne z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego ustalenie, że nie istnieje prawdopodobieństwo powstania u powoda dalszego uszczerbku na zdrowiu i wynikających z tego szkód, oraz przez błędne uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w pkt 2 zamiast merytoryczne rozstrzygnięcie kwestii odpowiedzialności pozwanych na przyszłość. Skarżący wnosił o uchylenie tego wyroku w punkcie 1 i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy uznał kasację za usprawiedliwioną.

Uszło uwagi Sądu Okręgowego, że w piśmie procesowym z dnia 9 września 2002 r. – powód sprecyzował swoje żądanie i domagał się m.in. ustalenia odpowiedzialności pozwanych za mogące się ujawnić w przyszłości skutki pobicia. Ocena Sądu Okręgowego co do bezpodstawności żądania powoda w tym zakresie powinna być zatem wyrażona w postaci orzeczenia zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego i oddalającego powództwo o ustalenie, nie zaś w formie uchylenia punktu 2 orzeczenia Sądu pierwszej instancji. Rację ma skarżący, że dokonana w zaskarżonym wyroku zmiana przez samo tylko uchylenie wzmiankowanego punktu 2 doprowadziła do sytuacji w której, mimo formalnego orzeczenia dotyczącego powództwa o ustalenie, roszczenie powoda w tej części nie zostało merytorycznie rozstrzygnięte, czego względy procesowe nie usprawiedliwiały.

Również należy przyznać rację powodowi w kasacji, że rozstrzygając o powództwie ustalającym Sąd Okręgowy nie uwzględnił dowodu z opinii biegłego lekarza w części dotyczącej zmniejszenia odporności ogólnej organizmu powoda oraz ryzyka częstszych infekcji górnych dróg oddechowych i układu pokarmowego. Biegły wyraził powyższe stanowisko w związku ze zleceniem mu przez Sąd Rejonowy opracowania opinii m. in. na okoliczność prognoz co do ewentualnego pogorszenia się w przyszłości stanu zdrowia powoda. Gdyby uznać, że w wyniku pobicia powód, narażony na częstsze zachorowania aniżeli przeciętnie może to mieć miejsce u osób nie będących ofiarami takich urazów jakich doznał powód, mógłby ponosić dalsze szkody, nie uwzględnione dotychczas, to powództwo o ustalenie nie mogłoby być uznane za bezzasadne, a wyrok zasądający Sądu Rejonowego również tym zakresie powinien być zostać oceniony jako prawidłowy. Wypada zauważyć, że podniesione przeciwko temu ostatniemu wyrokowi zarzuty w apelacji w znacznym stopniu nacechowane były emocjami i niestosowną formą wynikającymi – jak się wydaje – z nieznamomości reguł prawa cywilnego. Sąd Okręgowy zwrócił na to uwagę przy rozważaniu innych zarzutów apelacji natomiast pominął przy odniesieniu się do kwestii ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Okręgowego w zaskarżonej części i przekazał w tej części sprawę Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (art. 393¹³ § 1 k.p.c.). Konsekwencją uchylenia punktu 1 zaskarżonego orzeczenia było uchylenie orzeczenia także co do kosztów, ponieważ o kosztach procesu za II instancję ewentualnie należnych powodowi (jego pełnomocnikowi) od pozwanych lub od Skarbu Państwa decydować będzie rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego podjęte po ponownym rozpoznaniu sprawy (art. 108 § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.